

**FORSSAN SEUDUN
HYVINVOINTIKUNTAYHTYMÄ**

TALOUSSUUNNITELMA 2020 - 2022

TALOUSARVIO 2020

Yhtymähallitus 18.11.2019

Sisällysluettelo

1.	Suunnitelman lähtökohdat.....	3
1.1.	Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän arvot ja strategia.....	4
1.2.	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta.....	5
2.	Kuntayhtymän alue ja toimipisteet	6
3.	Talousarvion yleisperustelut.....	8
4.	Palvelualuekohtaiset suunnitelmat vuonna 2020	11
4.1	Aikuissosiaalityön palvelualue.....	12
4.2	Terveydenhuollon palvelualue	15
4.3.	Mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelualue.....	21
4.4.	Perhepalvelujen palvelualue	24
4.5.	Vanhuspalvelujen palvelualue.....	27
4.6	Hallinnon palvelukeskus ja keskushallinto	31
4.7	Rahoitus.....	33
5.	Laskelmat.....	34
5.1	Tuloslaskelma (ulkoinen).....	34
5.2	Tuloslaskelma (ulkoinen & sisäinen)	35
5.3	Investointisuunnitelma 2020–2022.....	36
5.4	Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän investointimenot ja -tulot vuonna 2020	36
5.5	Rahoitusosa	37
5.6	Yhteenveto käyttötalouden määrärahoista	38
5.7	Kuntien osuudet kuntamaksuihin vuonna 2019 ja 2020.....	39

1. Suunnitelman lähtökohdat

Johdanto

Vaikka lopullista ratkaisua valtakunnallisesta sote-uudistuksesta ja sen aikataulusta saadaan vielä odottaa, siihen liittyvä kehitystyö pääsee alkuun. Osana Rinteen hallituksen maakuntapohjaista sote-uudistusta käynnistyy vuonna 2020 Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus- ohjelma. Kehittämistyötä varten kunnille ja kuntayhtymille myönnetään valtionavustusta. Avustus haetaan maakunnittain. Ensimmäinen rahoitushaku avattiin joulukuussa 2019. Ohjelma tähtää sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatapojen uudistamiseen ja ihmislähtöisten palvelukokonaisuuksien kehittämiseen. Ohjelmassa on viisi päätavoitetta: saatavuus, ennaltaehkäisy, laatu, yhteen toimivuus ja kustannusten kasvun hillitseminen. FSHKY on mukana hakemassa rahoitusta Kanta-Hämeen muiden kuntien kanssa.

Perustason sosiaali- ja terveyspalvelujen vahvistaminen ja sitä kautta kustannusten hallinta nousee entistä merkittävämpään asemaan. Kuntien nopeasti heikentynyt taloudellinen tilanne asettaa haasteita myös hykin toiminnalle. Yhtymähallitus edellytti, että vuoden 2020 talousarviossa kuntamaksujen kasvun 3 % raamista pidetään kiinni. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää pitkä tähtäimen suunnittelua. Pelkkä vyön kiristäminen ei ole enää riittävä, eikä oikea toimenpide. Yhtymähallitus edellyttääkin meiltä tuottavuusohjelmaa. Toiminta ja rakenne täytyy tarvittavilta osin uudistaa kustannusten hallitsemiseksi. Nämä muutokset täytyy kuitenkin tehdä asiakasta ajatellen. Tehokkaat prosessit ovat usein myös asiakaslähtöisiä.

Vuoden 2019 aikana aloitetut prosessit viedään sovitusti päätökseen. Vanhan osasto 2:n remontti jatkuu edelleen ja lastensuojelun henkilökunta pääsee muuttamaan uusittuihin tiloihin vuoden 2020 helmikuussa. Vanhuspalveluissa ansiokkaasti aloitettu palvelurakennemuutos jatkuu. Tähtisairaala-hankkeen osalta alustayhtiö muuttuu vuoden 2020 alusta kehitysyhtiöksi. Painopistealueiksi alkuvaiheessa ovat valikoituneet hankinnat, koulutus ja opetus sekä asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen. Syksyn 2019 aikana Kanta-Hämeen kuntien ja kuntayhtymien sote-johto on koontunut maakunnallisen sote-kuntayhtymän suunnittelun merkeissä. Asetetun aikataulun mukaisesti projektisuunnitelma tulisi hyväksyttäväksi kuntiin jo alkuvuodesta 2020.

1.1. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän arvot ja strategia

Hyvinvointikuntayhtymän strategia, Hykyn punainen lanka vuoteen 2020 on hyväksytty yhtymäkokouksessa 10.6.2015.

Hyvinvointikuntayhtymän arvot ovat:

- Luottamus
- Yhteistyö
- Rohkeus
- Ihmisläheisyys

Toiminta-ajatus eli missio:

Edistämme hyvinvointia

Tavoite eli visio:

Olemme ihmisläheisten hyvinvointipalveluiden ja myönteisen asiakaskokemuksen edelläkävijä. Meidän tunnetaan Suomen tehokkaimpana sosiaali- ja terveydenhuollon prosessien yhteen sovittajana.

Kuntayhtymätason strategiset tavoitteet ovat:

- Asiakkaita autetaan varhaisen tuen keinoin ja edistetään arjessa pärjäämistä
- Työnantajakuva ja henkilöstön kokemusta työssä viihtymisessä parannetaan
- Toimintaa suunnitellaan asiakastarpeesta lähtien yli palvelualue rajojen
- Kuntayhtymän talous sovitetaan omistajakuntien taloudellista kantokykyä vastaavaksi.

FSHKY:n asiakaskokemuksen kehittämisprojekti

FSHKY:n strategian yksi strateginen valinta on paras asiakaskokemus. Hyvä asiakaskokemus muodostuu kaikista tapahtumista, kokemuksista, tunteista ja mielikuvista, joita asiakkaalle organisaatiossa kertyy. Asiakaskokemukseen vaikuttavaa asiakaspalvelun laatu, henkilöstön vuorovaikutustaidot ja se miten asiakas kohdataan. Asiakaskokemukseen vaikuttaa myös palveluja ja hoitoa tuottavan henkilökunnan työtyytyväisyys. FSHKY:ssä kerätään asiakaspalautetta jatkuvan palautteen menetelmillä ja kohdennetuilla asiakastytyväisyyskyselyillä. Eniten asiakaspalautetta annetaan asiakaspalveluun, asiakkaan kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvistä asioista. Asiakaspalveluhenkisyys nousi esille myös asiakasraadin vuonna 2018 tekemässä auditoinnissa.

Parhaiten ja laajimmin asiakaskokemuksen laatuun pystytään vaikuttamaan luomalla FSHKY:lle oma asiakaspalvelun malli, jossa tavoitteena on kehittää asiakaspalvelun laatua ja siten parantaa asiakaskokemusta. FSHKY:n asiakaskokemuksen ABC projektissa vuonna 2020 FSHKY:lle rakennetaan hyvän asiakaspalvelun ja kohtaamisen malli, koulutus suunnitelma sitä varten ja asiakaskokemuksen seuranta- ja arviointimenetelmä. Tavoitteena on, että asiakkaat/potilaat saavat paremman asiakaskokemuksen parantuneen asiakaspalvelun myötä.

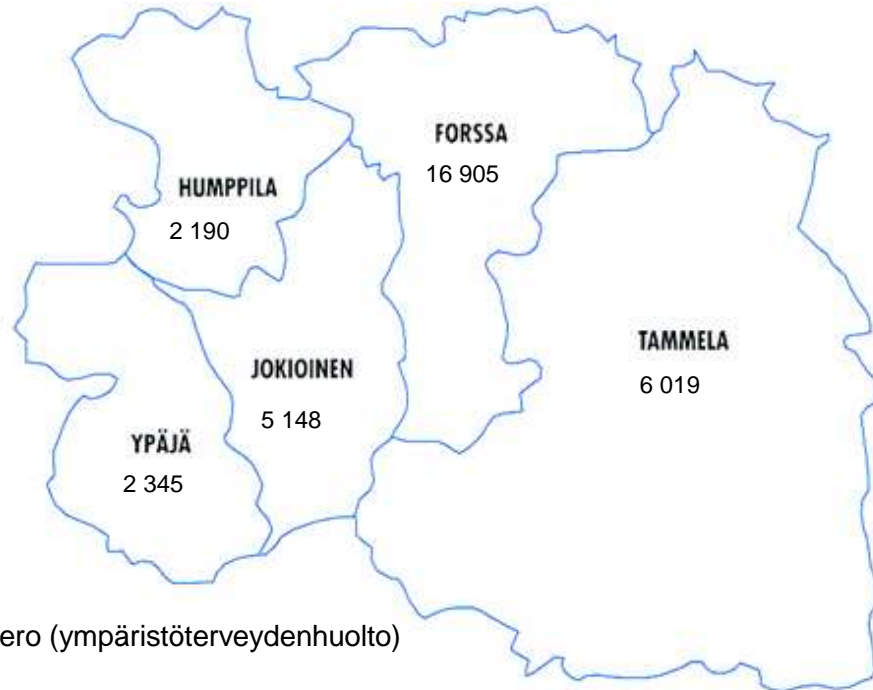
1.2. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 23 §:ssä säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon vastuutehtävää, joista kuntayhtymässä vastaa yhtymähallitus. Kuntalain mukaan kuntayhtymän yhtymäkokouksen tulee päättää kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Perusteissa kerrotaan mikä on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus, mitkä ovat siihen liittyvät tehtävät ja vastuut, kuinka toiminta toteutetaan ja kuinka toimintaa arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan. Yhtymähallitus on vahvistanut kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet kokouksessaan 3.12.2014.

Riskillä tarkoitetaan tapahtumaa, joka uhkaa hyvinvointikuntayhtymän ja sen palvelualueiden toiminnan jatkuvuutta tai tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallinta on koordinoitua toimintaa, jolla hyvinvointikuntayhtymää johdetaan ja ohjataan riskien osalta. Riskienhallinta sisältää järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kuntayhtymän toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Hyvinvointikuntayhtymän tahtotila riskienhallinnan tavoitteista, periaatteista ja erityisesti riskienhallintatyön käytännön toteuttamisesta käy esille kuntayhtymän riskienhallintapolitiikasta, joka on vahvistettu yhtymähallituksessa 28.9.2015. Riskienhallintapolitiikka-asiakirjassa kuvataan mm. riskienhallinnan periaatteet ja vastuut, kuntayhtymän riskienhallintaprosessi sekä sen kytkeytyminen osaksi kuntayhtymän talouden ja toiminnan suunnittelua. Riskienhallintapolitiikka muodostaa yhdessä muiden hyvinvointikuntayhtymän toimintaohjeiden kanssa kokonaisuuden riskien hallitsemiseksi. Riskienhallintaa tukevia ohjelmia ja suunnitelmia ovat mm. turvallisuussuunnitelma, sisäisen valvonnan suunnitelma, tietoturvapoliittika, työsuojelun toimintaohjelma ja valmiussuunnitelmat.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan osalta yhtymähallitus vahvistaa vuosittain suunnitelmat, joiden pohjalta toimintaa käytännössä toteutetaan. Yhtymähallitus on hyväksynyt vuoden 2019 suunnitelmat 17.12.2018. Suunnitelmat päivitetään vuodelle 2020 ja tuodaan yhtymähallituksen käsiteltäväksi 16.12.2019.

2. Kuntayhtymän alue ja toimipisteet

Kuntayhtymän palveluja annetaan seuraavissa yksiköissä:

FORSSA

Terveysasema/pääterveysasema

Terveysasema/korkeavaha

Sairaala

- päivystyspoliklinikka
- poliklinikat ja osastot
- radiologia
- laboratorio
- sosiaalihuollon palvelut

Purola

Tyykihoivi

Rimpikoto

Työvoiman palvelukeskus

Heikanrinteen palvelukeskus

Niittyvilla ja Niittyvillan kerrostalo

Lastenkoti Kaarisilta

Tuki- ja turva-asunnot

Yhteisöotalo

HUMPPILA

Terveysasema

Kunnanvirasto

- sosiaalihuollon palvelut

JOKIOINEN

Terveysasema

Asumispalvelukeskus Intalankartano

Helmiina

Virastotalo

- sosiaalihuollon palvelut
- ympäristöterveysasema
- eläinlääkäriasema

TAMMELA

Terveysasema

Kehitysvamma-asuntola Ruiskoti

Ruisluodon palvelukeskus

Kunnantalo

- sosiaalihuollon palvelut

Lupiini/Iltatuuli

YPÄJÄ

Terveysasema

Palvelukeskus

Kunnanvirasto

- sosiaalihuollon palvelut

SOMERO

Ympäristöterveydenhuolto

YHTYMÄKOKOUS

TARKASTUSLAUTAKUNTA
Tilin tarkastaja

YHTYMÄHALLITUS

Yhtymäjohtaja

Johtoryhmä

Hallinnon palvelukeskus
- joht. tuki ja asiointipalvelut
- tietohallinto ja tekn. palvelut
- hank. tuki ja mat.hallinto

Terveydenhuollon palvelualue (johtotiimi)

- avosairaanhoido
- erityistoinnnot
- osastohoito
- suun terveydenhuolto
- kuntoutus
- ympäristöterveydenhuolto
- välinehuolto
- ulkopuoliset sairaalat
- lääkehoido

Mielenterveys- ja päihdetyön palvelualue (johtotiimi)

- aikuispsykiatria
- lasten- ja nuorten psykiatria
- mielenterveyspsykiatrian peruspalvelut
- A-kliniikka

Aikuisosiaalityön palvelualue (johtotiimi)

- aikuisosiaalityö*
- vammaispalvelut*
- SHL-a-sumispalvelut

- Aikuisosiaalityö:
- ihmisen tuuki
  - aikuisosiaalityön asiakastyö
  - ihm. sosiaalityö
  - TYP:n sosiaalityön palvelut
  - sovitteu
  - vammaispalvelut:
  - kehitys vammaisuus
  - vammaisuus

Kehittämisen tuki

Vanhuspalvelujen palvelualue (johtotiimi)

- kotihoito
- asumis- ja asumispalvelut ja laitoshoito
- palveluohjaus

Perhepalvelujen palvelualue (johtotiimi)

- lastensuojelu
- neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- perheneuvola ja oppilashuolto

3. Talousarvion yleisperustelut

Yleinen taloudellinen tilanne

Suomessa ollaan parhaillaan talouden osalta suhdanteen huipulla. Talouskasvu jatkuu edelleen, mutta lähinnä kotimaisen kysynnän vetämänä. Yksityistä kulutusta tukee ansiotason nousu ja korkea työllisyys. Tästä huolimatta kuntatalouden tila on heikko koko Suomessa, eikä Forssan seutu ole tästä poikkeus. Kuntien verotulot eivät ole kehittyneet odotetulla tavalla usean eri syyn vuoksi. Valtionvarainministeriön kuntatalousohjelmassa on arvioitu, että kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino pysyy mitävänä vuosina 2020–2023. Kuntatalouden toimintakuluja kasvattaa erityisesti väestön ikärakenteen muutos.

Taloudellisen tilanteen hallinta toimintamalleja muuttamalla

Talouden haasteisiin vastaaminen vaatii suunnitelmallista palvelujen ja palvelurakenteen kehittämistä. Kuntaliiton selvitysten mukaan ne kunnat, joissa on panostettu ennaltaehkäisyyn, moniammatilliseen avopalveluun sekä palveluohjaukseen, ovat pystyneet parhaiten hillitsemään sote-kustannusten nousua. FSHKY:ssä näistä toimista hyvä esimerkki on vanhuspalveluiden palvelurakenteen muutos, joka tulee olemaan yksi suunnitelmakauden tärkeimpiä asioita. Se tarkoittaa palvelutarpeen kasvuun varautumista ja palvelujen painopisteen siirtämistä tukemaan ikääntyneiden mahdollisimman hyvää, tervettä ja toimintakykyistä arkea kotona. Tavoitteena on vähentää ympärivuorokautisen asumispalvelun osuutta, muuttaa laitospalvelu toimintamuotona asumispalveluksi ja siirtää lyhytaikaishoidon painopistettä arvioivaan ja kuntouttavaan suuntaan.

Muutosten taloudelliset vaikutukset tulevat viiveellä, joten kuntamaksujen nousua hillittää miljoona euroa alijäämäisellä talousarviolla vuonna 2020. Suunnitelmavuosille kohdistuu siis vähintään miljoonan euron sopeuttamistarve. Sopeutusohjelman yksityiskohdista ei ole vielä päätetty, mutta niiden valmistelu on jo aloitettu.

Taloussuunnittelua koskevat säännökset

Kunnan ja kuntayhtymän taloutta koskevat säännökset on koottu kuntalain (410/2015) 110 - 120 pykälisiin. Talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällyksestä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 110 pykälässä. Valtuuston tai yhtymäkokouksen on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle tai kuntayhtymälle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston tai yhtymäkokouksen on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvion rakenne

Talousarviossa esitetään kuntayhtymään kuuluvien toimintojen suunnitelmat, käyttötalous ja tuloslaskelmat sekä investoinnit ja kuntamaksut. Talousarvio koostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Talousarvion ja -suunnitelman laidinnassa on soveltuvin osin noudatettu JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma -suositusta.

Suunnitelmavuodet

Hyvinvointikuntayhtymän taloussuunnitelma on tehty vuosille 2020–2022.

Jäsenkuntien laskutus

Jäsenkuntien/osajäsenkunnan kaikki terveydenhuollon/ympäristöterveydenhuollon

laskutus, lukuun ottamatta sairaanhoitopiirin jäsenkunnilta perimää jäsenmaksua, tapahtuu Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän toimesta. Laskutus tapahtuu 1/24 erissä eli kaksi kertaa kuukaudessa kokonaissopimuksen mukaisesta kuntakohtaisesta sopimushinnasta. Sopimusohjauksen eli terveystalouden osalta kuntien mak-suosuudet tulevan vuoden budjetissa määräytyvät kuntien kahden ja puolen vuoden hinnaston mukaisen käytön suhteessa. Vuoden 2020 suhteelliset mak-suosuudet määräytyvät vuosien 2017, 2018 ja vuoden 2019 kuuden ensimmäisen kuukauden hinnaston mukaisen käytön suhteessa.

Sosiaalihuollon palvelutuotannossa laskutus perustuu tuotteistettujen palveluiden käyttöön, joiden hinta määräytyy omakustannusperiaatteella. Sosiaalipalveluiden kustannukset laskutetaan ennakoon 1/24 erissä. Ennakkolaskutus perustuu talousarviossa esitettyihin arvioihin palveluiden käytöstä ja niiden tuottamisen kustannuksista. Osavuositarkastusten yhteydessä toukokuussa ja syyskuussa annetaan ennuste koko vuoden laskutuksesta. Mahdollisesti kertyvä yli- tai alijäämä palautetaan kunnalle tai peritään lisämaksuina todellisten kustannuksien mukaisesti viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä.

Kalliin hoidon tasausmenettelyä sovelletaan sairaanhoitopiirin palveluihin ja sen ulkopuolelta hankittaviin ostopalveluihin. Kuntayhtymän omaan toimintaan ja sen kautta laskutettavaan ulkopuoliseen hoitoon tasausmenettelyä ei sovelleta. Kalliin hoidon tasauksen euromääräinen raja on 84 000 euroa.

Tuotot

Kuntayhtymän ulkoiset toimintatuotot ovat 136,7 miljoonaa euroa. Kasvua vuoteen 2018 verrattuna on 2,06 miljoonaa euroa eli 1,53 prosenttia. Kuntamaksut kasvavat viime vuodesta 3,0 prosenttia ja niiden osuus tuotoista on 86,5 %. Työterveyshuollon ja Humppilan asumispalvelun ulkoistukset vaikuttavat siihen, että kokonaistuotot eivät kasva samassa suhteessa kuin kuntamaksut. Asiakasmaksuihin on budjetoitu korotukset asetusten sallimalla maksimitasolle. Asiakasmaksujen osuus koko toiminnan rahoituksesta on noin 8,5 prosenttia.

Kulut

Kulut ovat 135,7 miljoonaa euroa ja kasvua vuoden 2019 talousarvioon verrattuna on 3,1 miljoonaa euroa ja 2,4 prosenttia.

Henkilöstökulut ovat 54,2 miljoonaa euroa. Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus KVTES 2018–2019 on voimassa 31.3.2020 asti. Sitä seuraavalla sopimuksella ja sen kustannusvaikutuksilla on suuri merkitys suunnitelmakaudelle. Talousarvio on rakennettu sille olettamukselle, että henkilöstökulut kasvavat 2,0 prosenttia sopimusmuutosten myötä, mutta koska kyse on vain oletuksesta, henkilöstökuluihin sisältyy riskiä. FSHKY:n sivukuluprosentti on laskemassa 0,18 prosenttiyksikköä vuonna 2020, minkä jälkeen sivukulujen ennakoidaan pysyvän muuttumattomina suunnitelmavuodet.

Palveluiden ostot ovat 63,6 miljoonaa euroa, joista Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntamaksujen osuus ensihoito mukaan lukien on 26,7 miljoonaa euroa. Sairaanhoitopiirin kuntamaksujen muutoksen seuranta vaikeuttaa anestesiaa ja leikkaussaliolosuhteita vaativien toimenpiteiden siirrosta vuonna 2017 tehty erillissopimus. Vuosi 2020 on viimeinen vuosi, kun FSHKY maksaa leikkaustoiminnasta sairaanhoitopiirille normaalien kuntamaksujen lisäksi. Samalla kun erikseen maksettava summa laskee ja poistuu kokonaan, nousevat FSHKY:n normaalit kuntamaksut kasvaneen käytön mukaisesti. Tämän perusteella on todennäköistä, että suunnitelmavuosina sairaanhoitopiirin normaalit kuntamaksut kasvavat Forssan seudun kunnissa suhteellisesti hieman enemmän kuin Hämeenlinnan ja Riihimäen seudun kuntien.

Sopimuskorotusten ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntamaksujen nousun lisäksi

merkittävimpiä kuluja kasvattavia asioita ovat:

- erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden asumispalvelujen ostojen noin 0,8 miljoonan euron kasvu,
- päivystyksen lääkäripalveluiden kallistuminen noin 0,5 miljoonalla eurolla,
- vanhuspalvelujen palvelurakenteen muutos ja kotihoidon palvelujen vahvistaminen
- ohjelmistolisenssimaksujen korotukset,
- perhehoidon palkkioiden korotukset sekä
- vammaispalveluissa tiedossa olevat uudet hoitosuhteet.

Avustukset ovat myös kasvamassa merkittävästi, mutta siinä ei ole kyse kokonaiskustannusten noususta. Avustusten nousun taustalla on Humppilan Mäntyrinteen toiminnan päättyminen ja korvaavien palveluiden hankkiminen avustuksissa raportoitavan palvelusetelin avulla.

Investoinnit

Investointeina käsitellään yli 10 000 euron hankintoja. Irtaimiston osalta hankinnat toteutetaan kuitenkin pääosin leasingsopimuksin.

Lainanotto

Vuodelle 2020 ei ole suunniteltu otettavaksi lainaa. Kuntayhtymän kassatilanne on erittäin hyvä ja investointisuunnitelmassa ei ole niin isoja investointeja, että lainanotolle olisi tarvetta.

Talousarvion sitovuustaso

Talousarvion sitovia eriä ovat yhtymähallitusta koskien käyttötalousosassa esitetty toimintakate sekä toiminnalliset tavoitteet. Muita sitovia eriä ovat investointimenojen loppusumma. Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat rahoitustulojen ja -menojen erotus. Talousarvion käyttösuunnitelmassa yhtymähallitus voi hallintosäännön nojalla siirtää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

Talousarvion toteutumisesta raportoidaan tuloslaskelmatasolla kuukausittain yhtymähallitukselle. Kuukausiraportti sisältää myös toteumaennusteen koko vuodelle. Osavuosikatsaukset raportoidaan neljän kuukauden välein.

Tilivelvolliset

Yhtymäkokous on vahvistanut kokouksessaan 14.9.2017 (20 §) kuntalain 125 §:n tarkoittamiksi tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi valtuustokaudelle 2017–2021 yhtymäjohtajan, talousjohtajan, palvelualuejohtajat sekä tulosyksiköiden päälliköt/johtajat.

Tilivelvollisten nimeäminen ennakolta ei kuitenkaan rajaa tilintarkastajaa ottamasta kantaa tilivelvollisuuteen aina tapauskohtaisesti. Viime kädessä harkinta siitä, ketkä ovat tilivelvollisia, on katsottu olevan tilintarkastuskertomuksen antavalla tilintarkastajalla.

4. Palvelualuekohtaiset suunnitelmat vuonna 2020

Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet ja niiden kytkeytyminen kuntayhtymän strategiaan esitetään tasapainotettujen tulokorttien (BSC) avulla.

Käyttötalouden palvelualuekohtaisiin määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös sisäisen laskutuksen erät. Sisäisenä laskutuksena käsitellään seuraavia eriä:

Laboratorio	3 367 960 €
Laitehuolto	308 700 €
Varahenkilöt	983 810 €
Välinehuolto	342 270 €
Radiologia	2 079 130 €
Lääkehuolto	291 180 €
Keskusvarasto	306 440 €
Kuntoutus	395 320 €
<hr/>	
Yhteensä	8 074 810 €

Lisäksi suoritehintoihin vyörytetään sisäisinä laskennallisina erinä ns. yleiskustannuksia. Näistä merkittävimmät ovat hallinnon kustannukset, jotka vyörytetään kustannuspaikoille nettomenojen suhteessa. Tietohallinto vyörytetään työasemien painotetun määrän suhteessa ja sisäisen vuokran vyöryttämiseen käytetään painotettuja neliömääriä. Sisäiset vuokrat sisältävät kiinteistöjen ylläpito- ja käyttökustannukset sekä pääomakustannuksista poistot, mutta pääomavuokra ei sisällä pääoman tuotto-vaatimusta.

4.1 Aikuissosiaalityön palvelualue

Aikuissosiaalityön palvelualueelle kuuluvat aikuisten sosiaalityön palvelut, nuorten sosiaalityön palvelut, terveydenhuollon sosiaalityön palvelut, rikos- ja riita-asioiden sovittelu sekä vammaispalvelut sisältäen asumispalvelut, päivätoimintapalvelut ja muut vammaispalvelut. Palvelualueella iso osa palveluista tuotetaan ostopalveluina, mutta myös omaa toimintaa kehitetään tarpeen mukaan. Palvelualueella kuuluu myös paljon erilaisten avustusten käsittelyä sekä tukimuotoja, jotka pääosin kuuluvat subjektiivisiin oikeuksiin.

Aikuissosiaalityön palvelujen tehtävänä on asiakkaiden palvelutarpeen mukaisten palvelujen järjestäminen yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Aikuissosiaalityön painopisteenä on asumisen ja muun elämänhallinnan tukeminen sekä ennaltaehkäisevästi että tuetun asumisen palveluja tarjoamalla. Saksankujalle on perustettu 10-paikkainen tuetun asumisen yksikkö, joka toimintaa kehitetään vuoden 2020 aikana. Lisäksi asumisen ohjaajan tuki sekä sosiaalisen kuntoutuksen erilaiset ryhmät tukevat kotona asumista. Lisäksi keskeisenä tavoitteena on työllisyydenhoidon palvelujen kehittäminen seudulla yhteistyössä kuntien toimijoiden, TE-toimiston, Kelan, oppilaitosten, yrittäjien ja muiden tahojen kanssa. Työryhmä on perustettu vuoden 2019 syksyllä ja vuoden 2020 aikana on tarkoitus luoda seudulle yhteinen toimintamalli, jotta kaikki seudulla olevat palvelut, osaaminen ja potentiaalinen työvoima olisivat tehokkaassa käytössä.

Vammaispalveluiden tavoitteena on tarkoituksenmukaisilla ja riittäväillä palveluilla edistää kuntayhtymän alueella asuvien vammaisten henkilöiden elämää yhdenvertaisina yhteiskunnan jäseninä. Vammaispalvelut mahdollistavat osaltaan vammaisille henkilöille mm. terveyttä edistäviin harrastuksiin osallistumisen. Palveluohjauksen yhteydessä asiakkaita opastetaan ja ohjataan myös erilaisten terveystalouden käyttöön ja terveelliseen elämään.

Vuoden 2020 alussa Jokioisille valmistuu Kehitysvammaisten Palvelusäätiön rakennuttama 15-paikkainen tehostetun palveluasumisen yksikkö, jonne muuttavilla asiakkaille on aloitettu muuttovalmennus vuoden 2019 puolella. Palvelut hankitaan yksiköstä palveluseteleillä, jotka tulevat kuntayhtymässä käyttöön 1.1.2020 alkaen kehitysvammaisten palveluasumisessa. Kehitysvammahuollossa on omia asumisyksiköitä Forssassa, Tammelassa ja Ypäjällä. Päivätoimintapalveluja tarjotaan Forssassa (Päiväniitty) ja Jokioisilla (Helmiina). Helmiinassa toimii Humppilan, Tammelan ja Jokioisten päivätoimintapalvelut ja vuonna 2020 sinne on tarkoitus yhdistää myös Ypäjän päivätoiminnan palvelut. Päivätoimintapalvelujen kuljetusten kilpailutus käynnistetään loppuvuodesta 2019 ja uudet sopimukset tulevat voimaan keväällä 2020. Henkilökohtaisen avun palkanlaskentaan liittyvät tilitoimistopalvelut on kilpailutettu ja uusi sopimus astuu voimaan 1.1.2020. Maakunnallinen kuljetuspalvelukeskus jatkaa toiminnan seuraamista ja kehittäminen jatkuu vuoden 2020 aikana. Maakunnallisen kuljetuspalvelukeskuksen välitettäviin kuljetuksiin kuuluvat vaikeavammaisten kuljetukset, sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset ja terveydenhuoltolain mukaiset kiireettömät taksilla tehtävät potilassiirrot.

Sähköisten palvelujen käytön kehittämisessä ollaan mukana ja asiakkaille järjestetään tarpeen mukaan käytönopastusta sähköisten palvelujen yhä laajempaan käyttöön ottoon (mm. suomi.fi). Ostopalvelujen valvonta-asioita (sopimusvalvonta ja muu valvonta) kehitetään yhdessä kehittämisspäällikön ja muiden palvelualueiden kanssa. Myös kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään sekä yhteisötalolla että Saksankujan tukiasumisyksikössä. Kokemusasiantuntijat ovat mukana kuntayhtymän kehittämistoiminnassa sekä yksittäisissä kehittämissuunnitelmissa että asiakasraadista kautta.

Käyttötaloulososa (1000 €)

	2019	2020
Toimintatuotot	1 400	1 537
josta ulkoiset	1 400	1 537
josta sisäiset	0	0
Toimintakulut	-14 217	-15 586
josta ulkoiset	-14 179	-15 510
josta sisäiset	-38	-76
Toimintakate	-12 817	-14 049

Palvelualueen tavoitteet

- Palvelujen kehittäminen huomioiden palvelurakenteissa tapahtuvat uudistukset ja muutokset
- Toimivat palveluketjut ja joustava yhteistyö kuntayhtymän eri palvelualueiden sekä muiden toimijoiden kanssa

Palvelualueen kriittiset menestystekijät

- Ammattitaitoisen, motivoituneen ja kehitysmuotoisen henkilökunnan rekrytointi
- Asiakslähtöisten ja tarpeenmukaisten palvelujen tarjoaminen oikea-aikaisesti

Asia / Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoite-taso	Toteuma 31.12.2020
Asumisen ja muun elämänhallinnan tukeminen varhaisessa vaiheessa asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti sekä asumisratkaisujen monipuolistaminen	Tukiasumistoiminnan kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Vuosi 2020	Tukiasumispalvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin. Tukiasumisasuntojen (10 kpl) täyttöprosentti on 100 %. SHL-asumispalvelujen ostopalvelumäärärahat eivät ylity.	
TLP-työmenetelmän systemaattinen käyttöönotto	Lapset puheeksi -työmenetelmä on osana aikuissosiaalityön palveluprosessia	Vuosi 2020	Kaikki lapsiperheiden kanssa työskentelevät ovat saaneet koulutuksen menetelmän käyttöön Lapset puheeksi -keskustelujen ja tehtyjen neuvonpitojen määrä on suurempi kuin vuonna 2019	

	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoite- taso	Toteuma 31.12.2020
Sähköisten palvelujen ja työvälineiden käytön laajentaminen	Kannettavat tietokoneet, tabletit ja erilaiset työalustat (mm. SOMA) on aktiivisessa käytössä suomi.fi-palvelua markkinoidaan asiakkaille	Vuosi 2020	Asiakasdokumentointi on ajan tasalla ja tehty lakisääteisissä määräajoissa Järjestetään käytön opastusta asiakkaille	
Kehitysvammaisten palveluasumisen palveluseteli mahdollistaa asiakkaan valinnanvapautta itse tuotettujen palvelujen vaihtoehdoksi	Palvelusetelin käyttöön ottaminen kehitysvammahuollon asumispalveluissa.	Vuosi 2020	Palvelusetelikäyttäjien sekä palvelusetelituottajien määrää seurataan, tavoitetaso on yli 15 palvelusetelikäyttäjää/ 2 palvelusetelituottajaa	
Palvelut tuotetaan taloudellisesti ja suunnitelmallisesti	Panostetaan kilpailutus- ten onnistumiseen ja sopimusneuvotteluihin eri palveluissa. Mietitään yhteisiä ratkaisuja toisten palvelualueiden ja muiden toimijoiden kanssa.	Vuosi 2020	Talousarviossa ei tule ylityksiä.	

Tunnusluvut 2020	Forssa	Humppila	Jokioinen	Tammela	Ypäjä	FSHKY
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	300	30	80	85	38	94
Asumisen ohjaajan suoritteet/30 min, käynti	1 500	100	150	50	110	2 046
Välitystiliasiakkaat	45	7	15	25	4	54
TL&P keskustelut	15	5	10	10	5	33
TL&P neuvonpidot	24	8	15	15	8	28
Kotouttamistyön asiakkaat (kiintiöpakolaiset ja turvapaikan saaneet)	131	5	13	13	5	167
Vaikeavammaisten palveluasumisiasiakkaat	19	6	8	4	4	41
Vaikeavammaisten kuljetuspalveluasiakkaat	3 912	444	684	900	408	6 348
Henkilökohtaisen avun asiakkaat	1 452	156	348	348	144	2 448
Kehitysvammaisten ostettu palveluasuminen/vrk	7 690	3 622	3 112	2 501	676	17 601
Kehitysvammaisten tuettu asuminen/30 min. käynti	2 755	0	640	235	0	3 630
Kehitysvammaisten ohjattu asumispalvelu/hpv	5 925	0	1 410	3 650	2 920	13 905
Kehitysvammaisten tehostettu palveluasuminen oma tuotanto (sis. tilapäishoidon)/hpv	5 475	470	0	0	10	5 955
Lasten tilapäishoito (Teuvola)/hpv	420	48	20	10	0	498
kehitysvammaisten päivätoiminta/toimintapäivä	2 924	540	870	1 487	704	6 525

4.2 Terveystalouden palvelualue

Vuoden 2019 aikana terveydenhuollon palvelualueella tehtiin muutamia toimintaan vaikuttavia muutoksia. Työterveyshuollon kilpailuttaminen saatiin loppuun ja toiminta siirtyi lokakuussa 2019 Terveystalolle. Uutena toimintana Forssan sairaalassa aloitettiin silmätautien toiminta. Tässä tehdään yhteistyötä Coronaria Oy:n kanssa. Lisäksi tehtiin sisätautiosastojen toimintaan vaikuttanut muutos. Kaksi osastoa yhdistettiin yhdeksi sisätautiosastoksi.

Sisätautiosastojen yhdistäminen toteutettiin kevään ja kesän 2019 aikana yhteistoimintamenettelyn mukaisesti. Tähän yhdistämiseen liittyi myös toimintojen uudelleen sijoittaminen Forssan sairaalassa, kirurgian muutto kolmanteen kerrokseen, ja sisätautiosaston aloitus remontin jälkeen ykköskerroksen tiloissa. Toiminnan uudelleen järjestäminen vaati myös henkilöstöresurssien tarkastelua. Sisätautiosastolta väheni sairaansijojen yksitoista. Suuntaus sairaansijojen vähentämisestä noudattelee samaa linjaa, mitä Suomen muissakin samankokoisissa sairaaloissa on tehty viime vuosina. Valvonnan paikkoja vähennettiin niin ikään neljästä kahteen. Valvonnan rooli on tällä hetkellä enemmän tarkkailuyksikkö kuin varsinainen valvonta. Tarkkailun toimintaan kuuluu edelleen elektiiviset rytminsiirrot sekä valvontaa vaativat lääketiputukset. Yhteistoimintamenettelyssä vähennystarpeen alla olevalle hoitohenkilöstölle pystyttiin kaikille tarjoamaan työtä FSHKY:ssä.

Uutena toimintana Forssan sairaalassa aloitti silmätaudit. Tämä toiminta aloitetaan yhteistyössä Coronaria Oy:n kanssa määräaikaisella pilotilla, joka kestää syksyyn 2020. Coronaria Oy tuo Forssan sairaalaan silmälääkärit sekä kouluttaa polikliinisen kirurgian yksiköstä hoitajia silmätautien hoitoon heidän oman koulutussuunnitelman mukaisesti. Forssan sairaalassa on syksyn 2019 aikana operoitu ensimmäiset kaihipotilaat sekä toteutettu polikliinista vastaanottoa. Suoritteita lokakuun 2019 loppuun mennessä on tullut 183. Tarve toiminnalle on olemassa.

Forssan sairaalassa toimii edelleen perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys. STM erityisluvalla tämän toiminnan jatko on 31.12.2022. Lääkäriyövoiman tuottaa Terveystalo. Kuntien kiristyvässä taloudellisessa tilanteessa syksyllä 2019 alkoi keskustelu yöpäivystyksen tarpeellisuudesta. Uuteen kilpailutustilanteeseen ajautettiin myös Terveystalon ilmoittaman hinnan korotuksen jälkeen. Päivystyksen kilpailutus käynnistettiin marraskuussa 2019 kahdessa eri osassa, huomioiden tämän hetkinen toiminta sekä niin, että yöpäivystystä ei seudulla tulevaisuudessa ole.

Erikoislääkäripoliklinikat toimivat edelleen runsaina. Ostolääkäripalveluita on vuoden 2019 aikana saatu purettu onkologialta sekä plastiikkakirurgiasta. Lääkärit näille erikoisalueille tulee jatkossa Kanta-Hämeen keskussairaalaan. Hyvin alkanutta yhteistyötä keskussairaalan kanssa on tarkoitus jatkaa ja tiivistää sitä vielä entisestään mm lääkärirekrytointeihin liittyen.

Perusterveydenhuollon toiminta on ollut hyvää koko vuoden. Lääkärivirat ovat vastaanottotyössä olleet hyvin täytetty ja aikoja on pystytty antamaan hyvin. Myös avosairaanhoidon sairaanhoitajavastaanotot ovat toimineet hyvin ja avoimeen vakanssiin hakijoita löytyi vielä hyvin. Suun terveydenhuollon puolella lääkäritilanne on niin ikään hyvä. Hammashoitajista on pieni pula ja töiden hoitamisen sujuvuutta on haitannut runsaat sairauspoissaolot.

Laboratorio toimii edelleen Forssan sairaalan tiloissa, ja osin myös pääterveysasemalla. Se palvelee seutukunnan asukkaita ja myös päivystystä. Päivystys käyttää lisäksi myös vierilaitteita niinä aikoina, kun laboratoriohenkilöstöä ei ole paikalla. Samoin lääkekeskus toimii entisen kaltaisesti Forssan sairaalan tiloissa.

Sähköinen ajanvarausjärjestelmä otettiin käyttöön lokakuussa 2019. Muutamia oirearvioita on tullut. Uusi toiminta vaatii aikaa tullakseen tutuksi. Oma Olo oire-arviosta ihmiset pääsevät tekemään arvion siitä, pitää hakeutua ammattilaisen luokse vai voiko oireiden kanssa odotella seuraavaan aamuun.

Riskeinä terveydenhuollon palvelualueella nähdään henkilöstön saatavuus, osaaminen, laatu ja palveluiden järjestäminen sekä lähipalveluiden saanti.

Käyttötalousosa (1 000 €)

	2019	2020
Toimintatuotot	38 425	39 012
josta ulkoiset	31 715	32 536
josta sisäiset	6 710	6 476
Toimintakulut	-65 456	-64 843
josta ulkoiset	-58 187	-58 151
josta sisäiset	-7 270	-6 692
Toimintakate	-27 032	-25 831

Tulosityksikön tavoitteet

- potilaiden hoitoon pääsyn turvaaminen ja lähipalveluiden säilyttäminen
- osaavan hoitohenkilöstön rekrytointi
- yhteistyö Kanta-Hämeen keskussairaalan sekä TAYS:n kanssa joustavaa
- yhteistyön sujuvuus silmätautien osalta Coronaria Oy sekä KHKS
- palvelujen saatavuus toteutuu yksilöllisen palvelutarpeen mukaisesti
- teknologian hyödyntäminen potilastyössä, tiedottamisessa sekä markkinoinnissa
- asiakastyytyväisyys

Tulosityksikön kriittiset menestystekijät

- polikliinisen kirurgian toimenpiteet tuotetaan kustannustehokkaasti lähipalveluna
- odotusajat eivät kasva ajanvarauspoliklinikoilla, suun terveydenhuollossa eikä perusterveydenhuollossa
- ajanvarauspoliklinikoiden nykyinen määrä, osaaminen ja monipuolisuus säilyy ja tehdään yhteistyötä KHKS sekä TAYS kanssa
- osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö (kaikki ammattiryhmät)
- henkilöstön saatavuus ja pysyvyys (kaikki ammattiryhmät)
- 8 tähden sairaalahanketyöskentelyn jatkaminen ja siinä mukana oleminen Forssan yksikkönä

Asia / Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Polikliinisen kirurgisen toimenpiteiden tuottaminen kustannustehokkaasti lähipalveluna sekä POKIN henkilöstön hyödynnettävyys silmätaudeilla	Potilaalle tulevat toimenpiteet (ilman anestesiaa) ohjataan lähetekäytäntönä POKI:iin. Silmätoimenpiteiden määrä, poliklinikkakäyntimäärät Silmätautien osalta Coronaria Oy kouluttaa koulutussuunnitelmansa mukaisesti henkilöstöä	Vuoden 2020 aikana	POKI toimenpiteiden määrä/Lifecare Silmätautien määrä (pkl ja toimenpiteet)/Lifecare ja koulutussuunnitelman noudattaminen	

	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Ajanvarauspoliklinikkatoiminnan monipuolisuus, yhteistyö erikoislääkäreiden osalta KHKS ja TAYS	Ajanvarauspoliklinikka toiminta vastaa seutukunnalla asuvien tarpeita. Sopimukset KHKS ja TAYS vastaanottoa pitävien lääkäreiden kanssa	Vuoden 2020 aikana	Ajanvarauspoliklinikoiden määrä/Lifecare ja ostolääkärisopimusten purkamisen ja vähentäminen Tähtisairaalahankkeessa mukana oleminen	
	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Perusterveydenhuollon sekä suun terveydenhuollon hyvä lääkäri saatavuus sekä yhteistyö yliopistojen kanssa rekrytoinnissa	Rekrytointitilaisuuksissa edustus, yhteistyö Turun yliopiston/hammaslääketieteellisen kanssa sekä muiden lähialueen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Eri markkinointikanavien hyödyntäminen Seuranta kuinka moni lääkärin vastaanotto päättyy erikoissairaanhoidon läheteeseen Jonotusaika lääkärille ja suuhygienistille Lähetteen määrä perusterveydenhuollosta erikoissairaanhoidon ajanvarauspoliklinikoille Perusterveydenhuollon kustannukset per asukas Hoitaja-lääkärikäyntien suhde	2020	Täynnä olevien virkapohjien määrä NGH Lifecare NHG Sotkanet NHG NHG	
	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Yhteydensaannin helppous ja asiakastyytyväisyys	Toimiva ja helppokäyttöinen palautejärjestelmä. Tele Q järjestelmän käyttö. Info TV:n päivittäminen ajantasaisella tiedolla	Vuoden 2020 aikana	Palautteiden määrä ja niiden käsittely sekä hyödynnettävyys. Missä ajassa puheluihin vastataan. Tele q puheluiden määrä. Puheluiden määrä sen jälkeen kun oma oirearvio otettu käyttöön Info TV:n lisääminen eri yksiköihin	
	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020

Sähköisten menetelmien hyödyntäminen ajanvarauksessa	Sähköisten menetelmien käyttöönotto ja laajentaminen	Vuoden 2020 aikana	Perusterveydenhuollon siirtyminen sähköiseen ajanvarausjärjestelmään. erikoissairaanhoidossa käyttöön soveltuvin osin ajanvarauspoliiklinikoilla	
	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Henkilöstön osaaminen ja pysyvyys	Koulutussuunnitelmien mukainen kouluttautuminen, tarvelähtöisesti. Urapolun tukeminen	Vuoden 2020 aikana	Koulutuksissa käynti suunnitellusti	
	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Tuloksellisuustavoite	<p>Terveydenhuollon palvelualue pysyy budjetissa</p> <p>Osastojen kuormitusprosenttien seuranta</p>	Vuoden 2020 aikana	<p>Suoritettomien määrän seuranta osavuosisikatsauksissa, budjetin seuranta Tane</p> <p>Lifecare</p>	

Perusterveydenhuollon suoritesuunnite

	TOTEUMA	SUUNNITE	SUUNNITE	Muutos%	
				tot 18 / suun 20	suun 19 / suun 20
	2018	2019	2020		
PÄIVYSTYS	17 986	18 500	17 000	1,1	1,1
AVOHOITO					
- avosairaanhoito, käynnit	56 731	60 000	54 500	1,0	1,1
- avosairaanhoito, puhelut	17 590	18 000	22 000	0,8	0,8
ERITYISTOIMINNOT					
- välineneuvonta, käynnit	612	700	750	0,8	0,9
- ravitsemusterapia	221	200	200	1,1	1,0
OSAAMISKESKUS					
Intensiivikuntoutus					
- hoitopäivät	4 997	5 200	5 600	0,9	0,9
- hoitojaksot	177	300	220	0,8	1,4
Jaksottaishoito					
- hoitopäivät	296	450	250	1,2	1,8
- hoitojaksot	28	40	30	0,9	1,3
Saattohoito					
- hoitopäivät	537	750	270	2,0	2,8
- hoitojaksot	16	30	20	0,8	1,5
KUNTOUTUS					
- yksilöterapiatapahtumat	14 907	15 500	14 300	1,0	1,1
SUUN TERVEYDENHUOLTO					
- käynnit	47 033	50 000	45 500	1,0	1,1
TERVEYSVALVONTA					
- tarkastus	1 393	1 300	1 300	1,1	1,0
- eläinlääkintähuolto, käynnit	5 240	5 500	5 300	1,0	1,0
- eläinsuojelu, maksava asiakas	56	55	95	0,6	0,6
- eläinsuojelu, eläin	87		120	0,7	0,0
SOMERON TERVEYSVALVONTA					
- tarkastus	611	650	650	0,9	1,0
- eläinlääkintähuolto, käynnit	2 991	2950	2900	1,0	1,0

Erikoissairaanhoidon suoritesuunnite

	TOTEUMA 2018	SUUNNITE 2019	SUUNNITE 2020	Muutos%	
				tot 18 / suun 20	suun 19 / suun 20
KIRURGIA					
- poliklinikkakäynnit	5 922	6 000	6 300	0,9	1,0
- hoitopäivät	5 867	6 000	5 100	1,2	1,2
- hoitojaksot	1 124	1 200	1 000	1,1	1,2
SISÄTAUDIT					
- poliklinikkakäynnit	6 047	6 200	7 000	0,9	0,9
- avosairaala	3 696	3 700	3 800	1,0	1,0
- hoitopäivät	5 867	11 000	9 000	0,7	1,2
- hoitojaksot	1 124	2 300	2 100	0,5	1,1
NAISTENTAUDIT					
- poliklinikkakäynnit	1 087	1 100	1 000	1,1	1,1
- hoitopäivät	8	20	7	1,1	2,9
- hoitojaksot	8	10	7	1,1	1,4
SYNNYTYKSET					
- poliklinikkakäynnit	319	400	120	2,7	3,3
LASTENTAUDIT					
- poliklinikkakäynnit	1 489	1 600	1 500	1,0	1,1
DIALYYSI					
- käynnit	2 369	2 600	1 700	1,4	1,5
NEUROLOGIA					
- käynnit	865	870	900	1,0	1,0
ONKOLOGIA					
- käynnit	1 233	1 200	1 300	0,9	0,9
KORVATAUDIT					
- käynnit	550	550	500	1,1	1,1
IHOTAUDIT					
- käynnit	633	650	700	0,9	0,9
- valohoitokäynnit	550	700	700	0,8	1,0
SILMÄTAUDIT					
- käynnit			1 000		
LABORATORIOTUTKIMUKSET	350 404	355 000	341 000	1,0	1,0
RÖNTGENTUTKIMUKSET	24 910	26 000	24 000	1,0	1,1
- joista magneettitutkimukset	2 316	2 500	2 100	1,1	1,2
POLIKLIININEN KIRURGIA	662	800	600	1,1	1,3
VÄLINEHUOLTO					
- toimitetut tuotteet	18 883	20 000	18 000	1,0	1,1

4.3. Mielensterveys- ja päihdepalvelujen palvelualue

Aikuispsykiatrian yksiköissä pyritään tuottamaan väestön tarpeen mukaisia palveluita hoitotakuun puitteissa, tarvittaessa päivystysluonteisesti. Nykyinen käytäntö, jossa hoito on porrastettu häiriön vaikeusasteen mukaisesti perustasolta (mipa-hoitajat ja terveyskeskuspsykologi) edelleen psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoitopalveluihin (psykiatrian poliklinikka ja tehostetun avohoidon yksikkö Purola) ja tarvittaessa hoitoon psykiatrisella avo-osastolla 11, on osoittautunut toimivaksi. Hoitoketjuja pyritään edelleen sujuvoittamaan ja kirjalliset hoitosuunnitelmat laatimaan niin, että ne määrittävät tavoitteita ja ohjaavat hoidon kulkua yli yksikkörajojen.

Psykiatrisen hoidon nykysuosituksot korostavat tutkimuksen ja hoidon toteutumista viiveettä ja lyhytterapeutisten menetelmien käyttöä varhaisvaiheessa. Jotta tähän päästään, on henkilöstöä välttämätöntä kouluttaa. Pitkien yksilökoulutusten lisäksi on suunniteltu vuodelle 2020 uutta dialektisen käyttäytymisterapian koulutusta paikan päällä toteutettavaksi.

Diagnoosipohjaisten ryhmien suunnittelua ja käyttöä tehostetaan laatimalla ensi vuodeksi valmiiksi ryhmäkaleri, johon on valmiiksi määritelty ryhmien ajankohdat ja vetäjät, näin helpotetaan ryhmiin ohjaamista ja työntekijöiden ajankäytön suunnittelua. Parhaillaan on menossa kokeilu, jossa kahta ryhmää ohjaa psykiatrian työntekijä yhdessä kolmannen sektorin työntekijän kanssa. Mikäli resursseja yhdistävä ja toivottavasti ryhmään tulon kynnyistä madaltava käytäntö osoittautuu toimivaksi, jatketaan sitä ensi vuonna.

Osaston 11 paikkalukua alennettiin tänä vuonna seitsemästätoista neljääntoista ja osaston käyttöaste on nyt ollut hyvä. Uutena toimintana aloitettua päihdekuntoutusta on tarkoitus jatkaa.

A-klinikka siirtyy pois vuokratiloista ja muuttaa alkuvuodesta uusiin tiloihin terveysasemalle. Uusien tilojen myötä muutetaan ja järjestetään uudestaan päivittäisiä toimintoja. Korvaushoitoasiakkaiden hoitoprosesseja päivitetään ja uudistetaan mm. käyttöön otetun uuden lääkkeen myötä. Osin muuttoliikkeen seurauksena lisääntynyt korvaushoitoasiakkaiden määrä edellyttää myös käytäntöjen uudelleen arviointia. A-klinikalla järjestetään ryhmätoimintaa asiakkaista nousevien tarpeiden mukaan.

A-klinikka osallistuu tukiasuntotoimintaan. A-klinikan työryhmä ideoi ja osallistuu ehkäisevän päihdetyön tehtäviin kuntien ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöiden kanssa.

Lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluiden kysyntä on jatkunut vilkkaana vuoden 2019 aikana. Nuorisopsykiatrian poliklinikan osa-aikainen (50%) erikoislääkärin virka ja määräaikainen (9/2019 lähtien) sairaanhoitajan toimi ovat osoittautuneet välttämättömiksi, jotta lisääntyneeseen palveluiden kysyntään on pystytty vastaamaan hoitotakuun puitteissa. Lastenpsykiatrian poliklinikalla palveluiden kysyntä on ollut vuonna 2019 niin vilkasta, että heinäkuun loppuun mennessä oli toteutunut 73 % koko vuoden suunnitelluista käynneistä. Tämän vuoksi vuonna 2020 on välttämätöntä jatkaa osa-aikaisen (80%) sairaalalääkärin tointa.

Lastenpsykiatrian poliklinikalla jatketaan v. 2020 yhteistyössä lastensuojelun kanssa kiintymyskeskeisen perhehoidon- projektissa kehitettyjä biologisten vanhempien kriisitapaamisia ja ns. KESY-neuvolan toimintaa. Tavoitteena on vahvistaa lapsen ja sijaisvanhempien kiintymyssuhdetta, vahvistaa biologisten vanhempien ja sijaisvanhempien yhteistyövanhemmuutta ja ennaltaehkäistä mm. toistuvia sijaishuoltopaikan muutoksia. Lastenpsykiatrian poliklinikalla jatketaan myös ennaltaehkäiseviä ryhmiä erityislasten sisaruksille ja sijaisperheiden biologisille lapsille. Lisäksi on suunniteltu psykoterapiaryhmää pakko-oireisille lapsille.

Nuorisopsykiatrian poliklinikan työryhmä jatkaa yhdessä nuorten parissa toimivien yhteistyötahojen kanssa nuorten matalan kynnyksen palveluiden suunnittelemista Forsan seudulle. Nuorisopsykiatrian poliklinikalla on suunniteltu toteutettavaksi myös uusi terapiaryhmä ahdistuneille nuorille.

Käyttötalousosa (1 000 €)

	2019	2020
Toimintatuotot	1 886	1 808
josta ulkoiset	1 886	1 808
josta sisäiset	0	0
Toimintakulut	-5 765	-5 522
josta ulkoiset	-5 565	-5 427
josta sisäiset	-200	-95
Toimintakate	-3 879	-3 715

Palvelualueen tavoitteet

- Palvelujen monialainen kehittäminen muuttuvia asiakastarpeita vastaavaksi
- Prosessien sujuvuuden ja joustavuuden lisääminen palvelualueen sisällä ja rajapinnoilla
- Henkilökunnan osaamisen ja työssä jaksamisen ylläpitäminen ja kehittäminen

Palvelualueen kriittiset menestystekijät

- Lähipalveluiden säilyminen mielenterveys- ja päihdeasiakkailla
- Jokaisen työntekijän sitoutuminen oman ammattitaidon kehittämiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön
- Valmius ottaa käyttöön uusia toimintatapoja ja pitää kiinni toimiviksi osoittautuneista käytännöistä
- Yhteistyön onnistuminen palvelualueen sisällä ja palvelualueiden välisillä rajapinnoilla

Asia / Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Oman palvelutuotannon kehittäminen lähipalveluna	Matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kesken	2020	Kehittämissuunnitelma on laadittu yhteistyötahon kanssa. Seurattu ja arvioitu yhteistyökokeiluiden toteutumista.	
Henkilöstön osaamisen kehittämisen ja tukeminen	Järjestetään koko palvelualueella palveleva koulutus (esim. DKT, akupunktio)	2020	Toteutuneet koulutukset ja määrät. Työnohjausten seuranta.	
Tulosityksikössä valitun arviointimenetelmän pilotointi	Tulosityksikössä kokeillaan tarkoituksenmukaisinta arviointimenetelmää (hoidon tuloksellisuus, vaikuttavuus, potilastyytyväisyys)	2020	Tulosityksikkökohdittaisen pilotoinnin seuranta	

	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Talousarvion toteutuminen suunnitelmallisesti	Toteumaa seurataan kuukausittain ja käynnistetään tarvittavat toimenpiteet	2020	Talousarvion seuranta johtotiimissä	

	TOTEUMA	SUUNNITE	SUUNNITE	Muutos%	
				tot 18 / suun 20	suun 19 / suun 20
	2018	2019	2020		
AIKUISPSYKIATRIA					
- pkl-käynnit,	17 028	17 200	17 200	1,0	1,0
joista poliklinikka	5 718	6 200	6 200	0,9	1,0
joista os 11	2 512	1 800	1 800	1,4	1,0
joista tehostettu avohoito	8 798	9 200	9 200	1,0	1,0
- hoitopäivät vuodeosastoilla,	3 395	4 000	4 000	0,8	1,0
joista yleislääketieteen hpvt	480	550	550	0,9	1,0
- hoitajaksot	407	400	400	1,0	1,0
LASTEN- JA NUORTENPSYKIATRIA					
- lastenpsykiatriakäynnit	1 363	1 200	1 300	1,0	0,9
- nuorisopsykiatriakäynnit	2 084	2 400	2 400	0,9	1,0
MIELENTERVEYSTYÖN PERUSPALVELUT					
- mipa-sairaanhoitaja, käynnit	1 928	1 300	2 150	0,9	0,6
- psykologitoiminta, käynnit	234	180	400	0,6	0,5
A-KLINIKKA					
- käynnit	10 754	9 000	9 500	1,1	0,9

4.4. Perhepalvelujen palvelualue

Perhepalvelujen palvelualueelle kuuluvat lastensuojelun, perheneuvolan ja oppilashuollon sekä terveydenedistämisen tuloksiköt. Palvelualueen tavoitteena on edelleen vuonna 2020 lasten ja perheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Tähän pyritään siten, että lasten ja perheiden käytössä on joustavat ja moniammatillista osaamista ja yhteistyötä hyödyntävät palvelut. Sen rinnalla kehitetään lisäksi lastensuojelutyön rakenteita ja sisältöä, jotta myös haavoittuvimmassa asemassa olevien lasten kasvu ja kehitys turvataan riittävällä tavalla. Palvelualueen toiminnassa otetaan käyttöön suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti tutkimusnäyttöön perustuvia ja vaikuttavaksi todettuja toimintamalleja.

Palvelualueen toiminnan painopisteet ovat vuonna 2020 perhekeskustoiminnan kehittäminen ja lastensuojelun uudistaminen systeemisen tiimimallin mukaisesti. Alkuvuoden aikana Forssan pääterveysaseman tiloihin keskitetään perhekeskuksen palveluja. Näitä tulevat olemaan äitiys – ja lastenneuvola, neuvolapsykologi, perheneuvola, lapsiperheiden kotipalvelu, lastenvalvoja ja puheterapia. Perheiden näkökulmasta palvelujen saatavuus helpottuu ja tuen saaminen oikea-aikaisesti lisääntyy. Yhteisten toimitilojen myötä tavoitellaan perhekeskuksessa toimivien yhteistyön lisääntymistä ja palvelujen parempaa yhteensovittamista. Pelkkä yhteisiin tiloihin muuttaminen ei kuitenkaan vielä takaa tavoiteltuja asioita. Syksyn aikana käynnistynyttä kehittämistyötä tullaan jatkamaan ensi vuonna luomalla uusia yhteistyön tapoja ja tiimirakenteita. Seudun kaikilla terveysasemilla jatkuu neuvolatoiminta, ja sen liittäminen tiiviiksi osaksi uutta perhekeskusta tulee olemaan erityisen tärkeää. Myös perhesosiaalityö, lastensuojelu, lasten ja nuorten psykiatrian poliklinikat, kuntien varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut, järjestöt ja seurakunnat tulevat kuulumaan perhekeskuksen verkostoon. Verkostomaisen perhekeskuksen toimintatavaksi on maakunnallisestikin valittu Lapset puheeksi-työ. Palvelualueen tavoitteena vuodelle 2020 on edelleen kehittää eri toimijoiden välistä moniammatillista yhteistyötä siten, että se olisi mahdollisimman lapsi- ja perhekeskeinen. Lapset puheeksi-menetelmien mukainen työskentely on edennyt seudulla suunnitelmallisesti. Työtavan lisääminen kaikissa lapsiperheiden vanhempia kohtaavissa palveluissa tulee olemaan kuitenkin edelleen vuonna 2020 palvelualueen keskeinen tavoite. Käyttöönottoa tukevat työpajat, kaikille avoimet menetelmätyönohjaukset ja edelleen jatkuvat perus – ja täydennyskoulutukset tukevat tätä tavoitetta. Perhekeskuksen toimintaan tulee vakiintumaan myös neuvolan terveydenhoitajien ja kuntien varhaiskasvatuksen henkilöstön yhteistyönä järjestämä vanhempainryhmätoiminta. Vahvuutta vanhemmuuteen-perheryhmän keskeisin tavoite on vahvistaa vanhemman mentalisaatiokykyä eli hänen kykyään pohtia sekä omia, että vauvan ajatuksia ja tunteita sekä niiden vaikutusta käyttäytymiseen.

Lastensuojelun uudistamisen tarve on tunnustettu valtakunnallisesti. Suuret asiakasmäärät ja työn painottuminen prosessien johtamiseen ja hallinnolliseen työskentelyyn ei ole tuottanut riittävän vaikuttavaa lastensuojelutyötä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lastensuojeluraportin mukaan Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun piirissä olevien lasten määrä on kasvanut erityisesti sijaishuollon osalta. Sama kehitys näkyy myös Forssan seudulla. Sijaishuollossa olevien lasten suhteellinen määrä saman ikäiseen väestöön on varsinkin Forssan osalta suuri. Kuntayhtymän lastensuojelun sisällöllinen ja rakenteellinen kehittäminen käynnistyi syksyllä 2018 systeemisen lastensuojelun toimintamallin osalta. Uudistamistyö jatkuu edelleen vuonna 2020 uuden tiimirakenteen vakiinnuttamisella ja suhdeperustaisen työskentelyn lisäämisellä.

Palvelualueen haasteena on jo useita vuosia ollut tiettyjen ammattiryhmien rekrytointi. Työnantajien kilpailu erityisesti psykologeista, puheterapeuteista ja sosiaalityöntekijöistä on johtanut välillä tilanteisiin, joissa kaikkia avoinna olevia vakansseja ei ole saatu täytettyä. Kelpoisuusehdot täyttävän ja ammatillisen osaamisen omaavan henkilöstön riittävä määrä on laadukkaiden palvelujen tuottamisen kannalta kriittinen menestystekijä. Rekrytoinnissa onnistuminen tulee edellyttämään uusia menetelmiä ja työhyvinvoinnissa tukemista entistä enemmän. Myös riittävä uusien työntekijöiden pe-

rehdyttäminen on koettu merkittäväksi työssä onnistumista tukevaksi tekijäksi. Palvelualueen johtotiimin tulee kiinnittää näihin entistä enemmän huomiota.

Käyttötalousosa (1 000 €)

	2019	2020
Toimintatuotot	794	821
josta ulkoiset	794	821
josta sisäiset	0	0
Toimintakulut	-10 642	-11 418
josta ulkoiset	-10 389	-11 144
josta sisäiset	-253	-274
Toimintakate	-9 849	-10 597

Palvelualueen tavoitteet

- Perhepalvelujen kehittäminen ja toteuttaminen lapsia, nuoria, aikuisia ja perheitä oikea-aikaisesti ja tarpeen mukaan tukien
- Sosiaali- ja terveydenhuollon integraation toteuttaminen palvelualueella tavoitteena joustavat ja toimivat moniammatillista osaamista ja yhteistyötä hyödyntävät palvelut. Pääpaino on varhaisessa tukemisessa ja hyvinvoinnin edistämässä.
- Lasten ja nuorten osallisuuden lisääntyminen

Palvelualueen kriittiset menestystekijät

- Riittävä, jatkuvasti ammattitaitoaan kehittävä henkilöstö, joka on sitoutunut työhönsä. Työtä toteutetaan yhteistyössä sekä omissa yksiköissä ja eri tehtäväalueiden rajapinnoilla.
- Työtavoiltaan ja palveluprosesseiltaan asiakaslähtöinen toimintamalli

Asia / Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut ovat ennaltaehkäiseviä, terveyttä ja hyvinvointia edistäviä	Aloitetaan perhekeskustoiminta Forssan pääterveysasemalla ja perhekeskuksen verkostoissa. Laaditaan uudistettu toimintamalli, josta tehdään lisäksi prosessikuvaus.	2020	Toteutetaan perhekeskuksessa käyttäjäkysely kolme kertaa vuodessa. Kyselyn tulokset ovat vähintään hyvällä tasolla. Toimintamalli ja prosessikuvaus on laadittu.	
Moniammatillinen verkostotyö toteutuu kaikissa palvelualueen toiminnoissa lapsi – ja perhelähtöisesti	Toteutetaan Lapset puheeksi - menetelmäkoulutusta säännöllisesti ja tuetaan toimintamallin käyttöönottoa työpajoilla ja menetelmätyönohjauksella.	2020	Lapset puheeksi-keskustelujen ja neuvonpitojen lukumäärä kasvaa kaikissa yksiköissä 20 % vuoteen 2019 verrattuna.	
Uudistetun lastensuojelun työskentely toimii systemisen mallin mukaisena	Jatketaan uuden tiimimallin käyttöönottoa ja toteutetaan koulutus suunnitelman mukaiset systemisen	2020-21	Sijaishuollon hoitovuorokausien määrä laskee 5 % edelliseen vuoteen verrattuna	

	mallin koulutukset kaikille lastensuojelun ja perhesosiaalityön tiimeille.			
Palvelualueen toiminta on kustannustehokasta	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
	Talousarvion toteutumista ja ennustetta seurataan ja arvioidaan kuukausittain. Kehitetään lastensuojelun ostopalvelujen hankintamenettelyä.	kuukausittain	Seuranta ja arviointi on toteutunut Hankintatiimi on kokoontunut vähintään kuukausittain	
Palvelualueen työtävissä työskentelee tarvittavat kelpoisuusehdot täyttävä, riittävä määrä henkilöstöä	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
	Otetaan käyttöön uusia rekrytointikanavia. Pyritään saamaan eri alojen opiskelijoita harjoitteluun.	2020	Kaikissa tehtävissä on kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö.	

	TOTEUMA	SUUNNITE	SUUNNITE	Muutos%	
				tot 18 / suun 20	suun 19 / suun 20
	2018	2019	2020		
PERHENEUVOLA JA OPPILAS-/OPISKELIJAHUOLTO					
- perheneuvola, käynnit	2 622	1 550	1 600	1,6	1,0
- oppilashuolto, käynnit	1 456	2 700	2 700	0,5	1,0
PUHETERAPIA					
- puheterapia, käynnit	1 634	1 450	1 800	0,9	0,8
Neuvola-, koulu- ja opiskeluth					
- terveyden edistäminen, käynnit	35 346	33 000	33 000	1,1	1,0

Tunnusluvut 2020	Forssa	Humppila	Jokioinen	Tammela	Ypäjä	FSHKY
Perhetyön suoritteiden lukumäärä	8 300	950	2 200	2 500	1 350	15 300
Kotipalvelun suoritteiden lukumäärä	6 200	1 500	3 200	3 400	1 400	15 700
Uusien yhteydenottojen määrä perheneuvolaan	90	8	37	30	15	180
Oppilashuollon määräaikojen toteutuminen (%)	100	100	100	100	100	100
Huostassa olevien määrä (31.12.2020)	59	1	7	10	3	80
Perhehoidon hoitovuorokaudet	17 500	1 825	1 970	1 870	1 490	27 655
Laitoshoidon hoitovuorokaudet	5 000	396	2 310	360	430	11 296
Lastensuojeluilmoitusten määrä	370	40	100	110	25	645
SHL:n ilmoitusten määrä	100	20	50	40	10	220
Lastensuojelutarpeen selvitysten määräaikojen toteutuminen (%)	100	100	100	100	100	100

4.5. Vanhuspalvelujen palvelualue

Palvelualueen tehtävänä on toteuttaa ikääntyvälle väestölle ja muille kuntalaisille sen vastuualueelle kuuluvat palvelut, ohjaus ja neuvonta voimassa olevan lainsäädännön ja suositusten mukaisesti sekä seudullisten ikäihmisten palveluita koskevien tavoitteiden mukaisesti.

Vanhuspalveluiden palvelualueella suunnitellaan ja toimeenpannaan vuonna 2020 laajasti ikääntyneiden palveluita koskevaa toiminta- ja palvelurakennemuutosta yhdessä peruskuntien kanssa.

Forssan seudulla ikääntyneiden palvelut ovat hyvin ympärivuorokautista hoivaa painottavat. Seudulla on pitkäaikaishoidon kattavuus 75 vuotta täyttäneillä ollut pidempään yli 10 % ko. väestöstä. Osana vuosina 2016–2018 tehtyä maakunnallista ikääntyneiden palveluiden valmistelua on tehty linjauksia kattavuustavoitteista ottaen huomioon yhteiskunnallisen tavoitteen tukea ikääntyneen mahdollisimman hyvää, tervettä ja toimintakykyistä elämää kotona sekä yhteiskunnan mahdollisuuden erilaisien resurssien valossa ylläpitää palvelurakenteita. Tavoitteiden mukaan tulisi päästä ympärivuorokautisessa hoidossa kuuden prosentin kattavuuteen vuoteen 2022 mennessä.

Seudulla tulee laatia ja sitoutua vuoden 2020 aikana konkreettiseen suunnitelmaan palvelurakenteen hallitusta ja suunnitelmallisesta muutoksesta, joka samalla mahdollistaa uusien toimintamallien resursoinnin. Näitä uusia toimintamalleja ovat mm. ikääntyneiden kuntoutumista tukevat prosessit, asiakas- ja palveluohjauksen uudistettu kokonaisprosessi, kotiin annettavien palveluiden kehittäminen ja laajentaminen sekä uusien teknologian mahdollistamien toimintojen käyttöönotto (mm. etäkäynnit), tietojohtamisen kehittäminen sekä seudun ennaltaehkäisevät toimet ja palvelut, joihin eri yhteiskunnan toimijat osallistuvat.

Vanhuspalveluiden palvelualueella henkilöstö on merkittävin resurssi palvelujen tuottamisessa. Seudulla on selkeästi näkyvissä ammattitaitoisen henkilökunnan saamisen vaikeutuminen niin sijaisuuksiin kuin vakituisiin työsuhteisiin ja tähän tulee suunnitelmallisesti varautua osana henkilöstöjohtamista.

Käyttötalousosa (1 000 €)

	2019	2020
Toimintatuotot	9 242	8 800
josta ulkoiset	9 242	8 800
josta sisäiset	0	0
Toimintakulut	-36 527	-37 007
josta ulkoiset	-36 094	-36 281
josta sisäiset	-433	-726
Toimintakate	-27 285	-28 207

Palvelualueen tavoitteet

- Valtakunnalliset säädökset ja suositukset täyttävien ja seudullisesti asetettujen tavoitteiden mukaisten palveluiden tuottaminen tai järjestäminen ikääntyneelle väestölle osana sujuvia ja joustavia sosiaali- ja terveydenhuollon prosesseja asiakaskokemuksen merkitystä ja asiakkaiden tasa-arvoisuutta korostaen
- Toiminta- ja palvelurakennemuutoksen suunnitelmallinen toteuttaminen prosessien vaikuttavuutta seuraten

Palvelualueen kriittiset menestystekijät

- Organisaation ja palvelualueen perustehtävään ja toiminnan kehittämiseen sitoutunut henkilöstö
- Toimiva ja tehokas resurssipoolijärjestelmä henkilöstön saatavuushaasteiden aiheuttamien riskien vähentämiseksi
- Asumispalvelujen palvelurakenteen keventäminen; asiakas- ja palveluohjauksen tehokas toiminta, kuntoutumista tukevien prosessien käyttöönotto ja vaikuttavuus
- Ennaltaehkäisevien toimintojen ja palveluiden kehittäminen yhteistyössä seudun eri toimijoiden kanssa

Asia / Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
<p>Asumispalvelujen palvelurakennemuutoksesta tehty konkreettinen toteutussuunnitelma tuleville vuosille, minkä toteuttamiseen seudullisesti sitouduttu.</p> <p>Vuoden 2020 osalta palvelurakennetta kevennetty suunnitellusti.</p>	<p>Toteutussuunnitelma valmis ja kuntien kanssa sovittu 05/2020 mennessä</p>	1-5-/2020	Suunnitelma valmis (kyllä/ei)	
	<p>Hoiva 1 muutettu 18 paikkaiseksi tehostetun palveluasumisen yksiköksi. Kertun kammarin tehostetun palveluasumisen yksikön toiminta päättynyt. Vinkkelin laitoshoitoyksikön paikkamäärän vähennys enintään 25:een.</p>	<p>Toteutunut 10/2020 mennessä.</p> <p>Toteutunut 4/2020 mennessä.</p> <p>Toteutunut 1/2020 loppuun mennessä.</p>	<p>Toteutunut aikataulun mukaisesti.</p> <p>Toteutunut aikataulun mukaisesti.</p> <p>Toteutunut aikataulun mukaisesti.</p>	
<p>Kuntoutumista tukevat prosessit käyttöön otettu suunnitellusti 2020 loppuun mennessä sekä kotona asumista tukevilla palveluilla että asumispalveluilla</p>	<p>Prosessit suunniteltu, priorisoitu ja käyttöönotto aikataulutettu käytännön työntekijöiden kanssa.</p>	2/2020 mennessä	<p>Prosessit suunniteltu ja käyttöönotto aikataulutettu mainitussa aika-kehyksessä.</p>	
	<p>Toimeenpano yllä mainitun aikataulun mukaisesti.</p> <p>Prosessit suunnitellaan maakunnallisten prosessien viitekehksessä.</p>	<p>Suunnitellaan 2/2020 mennessä.</p> <p>Toteutuu.</p>	<p>Toteutuu tehdyn suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Noudatettu tätä suunnitelmaa.</p>	
<p>Asiakas- ja palveluohjauksen uuden toimintamallin käyttöönotto vuoden 2020 loppuun mennessä</p>	<p>Suunnitellun toimintamallin osa-alueet ja niiden käyttöönotto tehty.</p>	12/2020 mennessä	<p>Geneerisen mallin pohjalta tehty toimintamalli sisältöineen suunniteltu ja toimeenpanttu.</p>	
	<p>Kotiin annettavien palveluiden prosessien kehittäminen ja uusien toimintamallien ja teknologioiden käyttöönotto niiden vaikuttavuutta seuraten</p>	<p>Keveyden palvelun asiakkaiden (1-8) käyntiä/kk määrä vähenee säännöllisessä kotihoidossa.</p> <p>Etäkäynnit käyttöön otettu.</p>	<p>12/2020 mennessä</p> <p>12/2020 mennessä</p>	<p>Näiden asiakkaiden osuus on enintään 5 % säännöllisen kohon asiakkaista.</p>

			Etäkäyntien osuus vähintään 5 % käyntien kokonaismäärästä 12/2020 mennessä.	
	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Tiedolla johtamisen kehittäminen	RAI -mittariston seuranta ja sen hyödyntämisen suunnittelu mm. vaikuttavuutta kuvaavien ja laatumittareiden osalta.	Asiakas- ja palveluohjaus sekä kotihoito tehty 01/2020, asumispalvelut 09/2020.	Toteutuu aikataulussa.	
	Vertaiskehittämisen materiaalin hyödyntäminen, tietojen automaattipöimintaan siirtyminen vertaiskehittämisessä sekä vertaiskehittämisen laajentaminen kaikkiin tulosyksiköihin sen ollessa mahdollista.	Kotihoidon suunnitelma tehty 01/2020, automaattipöiminta 3/2020 mennessä. Muuta vertaiskehittämisen NHG:n mahdollisuuksien mukaan.	Toteutuvat aikataulussa.	
	Asiakas- ja palveluohjauksen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton valmistelu.	Valmistelu siten, että käyttöönotto 1/2021 mennessä.	Toteutuu aikataulussa.	
	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoitetaso	Toteuma 31.12.2020
Seudulle laadittu kuntien, yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyönä kattava ennaltaehkäisevien toimien ja palveluiden suunnitelma (sisältää laaja-alaisesti ikääntyneiden arkeen liittyviä toimia ja palveluita ravitsemuksesta liikuntaan, kulttuuriin, koulutukseen ja yhteisöllisyyteen jne).	Palvelualue toimii tarvittaessa suunnitelman tekemisen fasilitoijana tai osallistuu muutoin aktiivisesti sen tekemiseen.	Tehty 12/2020 mennessä	Toteutuu aikataulussa	

Tunnusluvut 2020	Forssa	Humppila	Jokioinen	Tammela	Ypäjä	FSHKY
Säännöllisiä kotihoitokäyntejä saavien ikääntyneiden eri hlöiden lkm vuoden aikana (75 v. ja yli)	360	70	105	140	55	730
Säännöllisiä kotihoitokäyntejä saavien muiden eri hlöiden lkm vuoden aikana (alle 75 v.)	120	40	30	30	20	240
Kotihoitokäyntien lkm vuoden aikana	200 000	24 000	62 000	72 000	28 000	326 000
Kotisairaanhoidokäyntien lkm vuoden aikana	880	230	700	400	250	2 460
Omaishoidon tuen saajien lkm vuoden aikana	145	20	55	70	25	315
Tehostetun palveluasumisen hoitopaikkojen lkm oma tuotanto	151	0	53	68	22	294
Tehostetun palveluasumisen asumis-palvelupvät, ostot, lkm (sis. myös lyhyt-aikaishoidon)	29 000	750	365	1 800	365	32 280
Tehostetun palveluasumisen asumis-palvelupvät, oma tuotanto, lkm (sis. myös lyhytaikaishoidon)	55 000	9 100	19 300	18 600	8 000	110 000
Laitoshoidon hoitopaikat lkm	10	2	14	1	20	47
Laitoshoidon hoitopvät lkm, vuoden aikana (sis. myös lyhytaikaishoidon)	0	6 600	11 000	11 700	8 000	37 300
Lyhytaikaishoitopvien lkm, tehostettu palveluasuminen yhteensä (sis. ostot)	9 100	365	0	1 400	0	10 865
Lyhytaikaishoitopvien lkm, laitoshoido *	3 600	700	2 800	365	2 000	9 465
Henkilöstömitoitus tehostettu palveluasuminen, oma tuotanto	0,57	0	0,59	0,6	0,61	
Henkilöstömitoitus laitoshoido	0	0	0,57	0,63	0,55	
Palveluseteli tehostettu palveluasumisen, eri asiakkaiden lkm vuoden aikana	2	29	0	0	0	31
Palveluseteli, hoitopäivien lkm vuodessa	730	10 600	0	0	0	11 330

4.6 Hallinnon palvelukeskus ja keskushallinto

Hallinnon palvelukeskus tuottaa kuntayhtymän palvelualueille niiden tarvitsemat asiantuntija- ja tukipalvelut, joita ovat yleishallinto, henkilöstöhallinto, taloushallinto, tietohallinto, materiaalihallinto ja hankinnan tuki, tekniset palvelut, työsuojelu sekä hoitotyön sisällön johto. Hallinnon palvelukeskuksessa toimii myös kuntayhtymän oma varahenkilöyksikkö.

Palvelukeskuksen toimintaan liittyy merkittäviä yksittäisiä projekteja sekä arkisempaa kuntayhtymän yksiköiden toiminnan tukemista. Vuoden 2019 aikana palvelukeskuksen toimintaa lähdettiin suuntamaan kohti prosessimaista toimintatapaa kuvaamalla palvelukeskuksen ydinprosesseja. Työtä prosessiajatteluun siirtymiseksi jatketaan edelleen. Muutos on välttämätöntä, sillä yksikön rajalliset resurssit on pystyttävä käyttämään juuri oikeisiin asioihin.

Yksittäisistä projekteista merkittävimmät liittyvät tietohallintoon ja sähköisten palvelujen käyttöönottoon. Vuoden 2020 aikana kuntayhtymässä siirrytään Windows 10 käyttöjärjestelmään. Tämä on työmäärältään suuri projekti, koska se tarkoittaa noin 800 työaseman päivittämistä. Lisäksi jokainen käytössä oleva ohjelmisto, kirjoitinmalli, tulostusjono, sanelukapula, analysaattori, mittaus- yms. muu laite testataan erikseen uudessa käyttöjärjestelmässä. Tarkoituksena on myös siirtyä kevään aikana O365 –ympäristöön. O365 on Microsoftin palvelukokonaisuus, joka sisältää kaikki organisaation tarvitsemat viestintä-, yhteydenpito- ja tiimityökalut. Kansalaisen ajanvarausta edistetään niin, että äitiys- ja lastenneuvolan, laboratorion ja kouluterveydenhuollon tutkimusajat pystytään jatkossa varaamaan sähköisesti. Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Lifecarea päivitetään siten, että jatkossa asiakkaille pystytään lähettämään mm. ajanvarauskirjeet sähköisesti Suomi.fi –palvelun kautta. Edellä mainittujen asioiden ja yleisten lisenssihintojen korotusten vuoksi tietohallinnon budjetti on noin 400 000 euroa isompi kuin vuonna 2019.

Teknisten palvelujen merkittävimmät asiat vuonna 2020 ovat sairaalan vuodeosastojen sekä pääterveysaseman tilamuutostöiden loppuunsaattaminen sekä energiansäästötoimenpiteiden suunnitelmallinen jatkaminen. Investointiohjelmaa toteutetaan suunnitellun aikataulun mukaisesti, minkä lisäksi kiinteistöjen hoitoon ja laitekorjauksiin liittyvien työpyyntöjen käsittelyn ja tilastoinnin kehitystyötä jatketaan.

Varahenkilöstöyksikkö Resurssitupa palvelee hyvinvointikuntayhtymän kaikkien palvelualueiden hoitohenkilöstön eri syistä johtuvia poissaoloja. Tällä hetkellä yksikössä työskentelee 25 hoitajaa ja vuoden 2020 aikana määrää on tarkoitus maltillisesti kasvattaa, jotta yksiköiden lyhyet tai äkilliset sijaistarpeet voidaan täyttää tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Keskitettyinä yksikkönä Resurssitupa on merkityksellinen voimavara esimiehille sijaista tarvittaessa. Keskitettyinä yksikkönä toiminnassa saavutetaan etuja mm. tehokkuudessa ja tasapuolisuudessa sektorikohtaiseen toimintaan verrattuna. Erityisenä tavoitteena on lisätä henkilöstön liikkuvuutta yli palvelualueiden, joka mahdollistaa osaamisen lisäämisen ja toimintatapojen yhdenmukaistamisen. Varahenkilöstö ei lisää yksiköiden perusmiehitystä eikä myöskään kuntayhtymän kokonaiskustannuksia, koska sen avulla yksiköiden ulkoisen vuokratyövoiman tarve laskee.

Kuntayhtymän henkilökunnan työterveyshuollon määrärahat ovat aiempina vuosina sisältyneet hallinnon talousarvioon sisäisinä määrärahoina. Määrärahat ovat edelleen hallinnossa, mutta aiemmin sisäisinä ostoina omasta työterveyshuollosta hankitut palvelut hankitaankin nyt ulkoisilla määrärahoilla ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

Käyttötalousosa (1 000 €)

	2019	2020
Toimintatuotot	2 664	2 100
josta ulkoiset	553	501
josta sisäiset	2 111	1 599
Toimintakulut	-8 766	-9 381
josta ulkoiset	-8 140	-9 169
josta sisäiset	-626	-212
Toimintakate	-6 101	-7 281

Palvelualueen tavoitteet

- Perustoimintaa tukevien tukitoimintojen ja asiantuntijapalveluiden järjestäminen osaavasti ja kustannustehokkaasti
- Tukipalvelut ovat helposti tavoitettavia, luotettavia ja nopeasti toimivia

Palvelualueen kriittiset menestystekijät

- Tukipalvelujen toimintavarmuuden takaaminen kaikissa tilanteissa
- Onnistuminen tuki- ja asiantuntijapalveluiden vasteaikojen hallinnassa

Asia / Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoite-taso	Toteuma 31.12.2020
Varahenkilöyksikön toiminnan ansiosta koko kuntayhtymän sijaiskustannukset laskevat ja potilas- ja asiakasturvallisuus lisääntyy kuntayhtymän toiminnan ja yksiköt tuntevien työntekijöiden ansiosta.	Resurssitupa toimii portinvartijana ulkopuolisen vuokratyövoiman hankinnassa.	2020	Vuokratyövoiman sekä lyhyiden omien työsuhteiden käyttö laskee.	
	Hallinnon palvelukeskus tuottaa tietoa henkilöstönkäytöstä päätöksenteon tueksi.	2020		
Hallinnon palvelukeskuksen palvelut tulevat aiempaa helpommin saavutettaviksi ja entistä nopeammiksi markkinointia ja tiedonkulkua kehittämällä	Perustetaan sähköinen infoseinä, joka on kaikkien työntekijöiden nähtävillä.	6/2020	Infoseinä on perustettu Valmis sisältö on ladattu infoseinälle ja infoseinän kehittämistyö on aloitettu. Tukipyynnöiden määrä laskee	
	Hallinnon palvelukeskuksen ydinprosessien kuvaukset sekä yksikköjen vuosikellot asetetaan kaikkien työntekijöiden nähtäväksi.	2020		
Työn näkyväksi tekeminen ja toiminnan priorisointi. Tavoitteena parantaa	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoite-taso	Toteuma 31.12.2020
	Esimiehet selkeyttävät yksiköidensä prioriteetit ja ajankäytön pelisäännöt säännöllisissä keskusteluissa.			Henkilöstön hyvinvointitutkimuksen tulokset paranevat edelliseen tutkimukseen verrattu-

työn tuottavuutta ja samaan aikaan tukea työn kuormittavuuden hallintaa ja työssäjaksamista.	luissa yksikkönsä ja alaistensa kanssa.		na.	
Hallinnon palvelukeskuksen palveluiden luotettavuuden ja oikea-aikaisuuden kehittäminen	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoite-taso	Toteuma 31.12.2020
	Tukipyynnöt käsitellään mahdollisimman nopeasti ja viimeistään sovittujen aikarajojen puitteissa. Tukipyyntöjen käsittely päättyy aina ilmoitukseen tukipyynnön esittäjälle.	2020	Tukipyyntöön on vastattu kahden työpäivän kuluessa. Seurantatyökaluna Bem-kiinteistötietojärjestelmä ja tietohallinnon tike-töntijärjestelmä.	
Sähköisten palvelujen ja asiointikanavien käytön edistäminen.	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoite-taso	Toteuma 31.12.2020
	Sähköisten palvelujen ja asiointikanavien markkinointi.		Sähköisten palvelujen käyttö kasvaa.	
Tietohallinnon isojen projektien suunniteltu ja hallittu läpivienti sekä kuntayhtymän it-laitteiden käytön tehostaminen.	Toimenpide	Aikataulu	Mittari ja sen tavoite-taso	Toteuma 31.12.2020
	Hankkeet projektoidaan. Projektisuunnitelmissa huomioidaan korostetusti testaus, aikataulutus ja roolitus sekä loppukäyttäjien koulutus.		Käyttöjärjestelmäksi on vaihdettu Windows 10 ja officepaketiksi 0365.	

4.7 Rahoitus

Rahoituksessa käsitellään rahoitusmenojen ja -tulojen lisäksi käyttötalousosaan kuuluvat jäsenkuntien kuntamaksut sekä ulkokuntien maksutuotot.

(1 000 €)	2019	2020
Toimintatuotot	89 032	90 676
Toimintakulut	0	0
Toimintakate	89 032	90 676
Rahoitustuotot ja -kulut	-5	7
Vuosikate	89 027	90 683

5. Laskelmat

5.1 Tuloslaskelma (ulkoinen)

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	134 141 585	134 621 710	136 679 416	140 216 946	142 949 041
Myyntituotot	117 753 389	119 156 190	121 512 520	124 914 871	127 538 083
Maksutuotot	12 048 797	11 993 940	11 711 996	11 822 075	11 930 958
Tuet ja avustukset	438 026	355 600	327 190	330 000	330 000
Muut toimintatuotot	3 901 373	3 115 980	3 127 710	3 150 000	3 150 000
Toimintakulut	-132 974 082	-132 552 370	-135 683 236	-138 225 945	-140 980 041
Henkilöstökulut	-53 894 856	-55 250 250	-54 164 356	-54 975 945	-55 800 041
Palkat ja palkkiot	-43 273 303	-44 874 360	-43 983 172	-44 642 044	-45 311 130
Henkilösivukulut	-10 621 554	-10 375 890	-10 181 184	-10 333 902	-10 488 910
Eläkekulut	-8 767 652	-8 654 880	-8 490 903	-8 618 267	-8 747 541
Muut henkilösivukulut	-1 853 902	-1 721 010	-1 690 281	-1 715 635	-1 741 370
Palvelujen ostot	-62 709 910	-60 447 310	-63 555 360	-65 150 000	-66 780 000
Asiakaspalvelujen ostot	-46 880 716	-44 637 780	-47 613 090	-49 000 000	-50 500 000
Muiden palvelujen ostot	-15 829 194	-15 809 530	-15 942 270	-16 150 000	-16 280 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 017 289	-6 224 560	-6 091 740	-6 100 000	-6 200 000
Avustukset	-4 114 204	-4 348 720	-5 765 540	-5 800 000	-5 950 000
Muut toimintakulut	-6 237 823	-6 281 530	-6 106 240	-6 200 000	-6 250 000
Toimintakate	1 167 503	2 069 340	996 180	1 991 000	1 969 000
Rahoitustuotot ja -kulut	4 746	-5 250	6 700	9 000	11 000
Muut rahoitustuotot	20 434	16 000	16 000	16 000	16 000
Korkokulut	-14 463	-20 000	-8 000	-6 000	-4 000
Muut rahoituskulut	-1 225	-1 250	-1 300	-1 000	-1 000
Vuosikate	1 172 249	2 064 090	1 002 880	2 000 000	1 980 000
Poistot	-2 075 946	-2 064 090	-2 002 880	-2 000 000	-1 980 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 075 946	-2 064 090	-2 002 880	-2 000 000	-1 980 000
Tilikauden tulos	-903 697	0	-1 000 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-903 697	0	-1 000 000	0	0

5.2 Tuloslaskelma (ulkoinen & sisäinen)

	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	144 754 226	148 291 756	151 023 851
Myyntituotot	129 587 330	132 989 681	135 612 893
Maksutuotot	11 711 996	11 822 075	11 930 958
Tuet ja avustukset	327 190	330 000	330 000
Muut toimintatuotot	3 127 710	3 150 000	3 150 000
josta sisäiset	8 074 810	8 074 810	8 074 810
Toimintakulut	-143 758 046	-146 300 755	-149 054 851
Henkilöstökulut	-54 164 356	-54 975 945	-55 800 041
Palkat ja palkkiot	-43 983 172	-44 642 044	-45 311 130
Henkilösivukulut	-10 181 184	-10 333 902	-10 488 910
Palvelujen ostot	-71 323 730	-72 918 370	-74 548 370
Asiakaspalvelujen ostot	-48 008 410	-49 395 320	-50 895 320
Muiden palvelujen ostot	-23 315 320	-23 523 050	-23 653 050
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 398 180	-6 406 440	-6 506 440
Avustukset	-5 765 540	-5 800 000	-5 950 000
Muut toimintakulut	-6 106 240	-6 200 000	-6 250 000
josta sisäiset	-8 074 810	-8 074 810	-8 074 810
Toimintakate	996 180	1 991 000	1 969 000
Rahoitustuotot ja -kulut	6 700	9 000	11 000
Muut rahoitustuotot	16 000	16 000	16 000
Korkokulut	-8 000	-6 000	-4 000
Muut rahoituskulut	-1 300	-1 000	-1 000
Vuosikate	1 002 880	2 000 000	1 980 000
Poistot	-2 002 880	-2 000 000	-1 980 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 002 880	-2 000 000	-1 980 000
Tilikauden tulos	-1 000 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-1 000 000	0	0

5.3 Investointisuunnitelma 2020–2022

Hankkeet ja hankinnat (euroa)	TA 2019	Suunnite 2020	Suunnite 2021	Suunnite 2022	Yhteensä 2020 - 2022
1. ICT					
1.1. Ohjelmat ja laitteet	450 000	400 000	400 000	400 000	1 200 000
2. Rakennushankkeet	650 000	650 000	1 250 000	1 250 000	3 150 000
2.1 Peruskorjaushankkeet	650 000	650 000	650 000	650 000	
2.2 Sairaalan toimenpideoosan tekniikan saneeraus			600 000	600 000	
3. Koneet ja kalusto	100 000	360 000	100 000	100 000	560 000
3.1 Irtaimisto	100 000	100 000	100 000	100 000	300 000
3.2 Natiivikuvauslaitteisto		260 000			
Yhteensä	1 200 000	1 410 000	1 750 000	1 750 000	4 910 000
Poistot	2 064 090	2 002 880	2 000 000	1 980 000	5 982 880

5.4 Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän investointimenot ja -tulot vuonna 2020

MENOT

1. Atk-hankinnat	
Ohjelmat ja laitteet	<u>400 000</u>
2. Rakennushankkeet	
Peruskorjaushankkeet	<u>650 000</u>
3. Koneet ja kalusto	
Irtaimisto	<u>360 000</u>
Yhteensä	1 410 000

TULOT

Poistot	2 002 880
---------	------------------

LAINOJEN MUUTOKSET

Lainojen lyhennykset	-59 258
Muutos	-59 258

5.5 Rahoitusosa

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta	648 078	2 064 090	1 002 880	2 000 000	1 980 000
Vuosikate	1 172 249	2 064 090	1 002 880	2 000 000	1 980 000
Tulorahoituksen korjauserät	-524 171				
Investointien rahavirta	880 464	-1 200 000	-1 410 000	-1 750 000	-1 750 000
Investointimenot	-649 742	-1 200 000	-1 410 000	-1 750 000	-1 750 000
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1 530 206				
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 528 542	864 090	-407 120	250 000	230 000
Rahoituksen rahavirta	-438 220	-111 900	-59 258	-59 258	-59 258
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-438 220	-111 900	-59 258	-59 258	-59 258
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 090 322	752 190	-466 378	190 742	170 742

5.6 Yhteenveto käyttötalouden määrärahoista

Palvelualue	TA 2019	TA 2020
Aikuissosiaalityö		
Toimintatuotot	1 400	1 537
josta ulkoiset	1 400	1 537
josta sisäiset	0	0
Toimintakulut	-14 217	-15 586
josta ulkoiset	-14 179	-15 510
josta sisäiset	-38	-76
Toimintakate	-12 817	-14 049
Terveystieteiden palvelut		
Toimintatuotot	38 425	39 012
josta ulkoiset	31 715	32 536
josta sisäiset	6 710	6 476
Toimintakulut	-65 456	-64 843
josta ulkoiset	-58 187	-58 151
josta sisäiset	-7 270	-6 692
Toimintakate	-27 032	-25 831
Mielenterveys- ja päihdepalvelut		
Toimintatuotot	1 886	1 808
josta ulkoiset	1 886	1 808
josta sisäiset	0	0
Toimintakulut	-5 765	-5 522
josta ulkoiset	-5 565	-5 427
josta sisäiset	-200	-95
Toimintakate	-3 879	-3 715
Perhepalvelut		
Toimintatuotot	794	821
josta ulkoiset	794	821
josta sisäiset	0	0
Toimintakulut	-10 642	-11 418
josta ulkoiset	-10 389	-11 144
josta sisäiset	-253	-274
Toimintakate	-9 849	-10 597

Palvelualue	TA 2019	TA 2020
Vanhuspalvelut		
Toimintatuotot	9 242	8 800
josta ulkoiset	9 242	8 800
josta sisäiset	0	0
Toimintakulut	-36 527	-37 007
josta ulkoiset	-36 094	-36 281
josta sisäiset	-433	-726
Toimintakate	-27 285	-28 207
Hallinnon palvelukeskus ja keskushallinto		
Toimintatuotot	2 664	2 100
josta ulkoiset	553	501
josta sisäiset	2 111	1 599
Toimintakulut	-8 766	-9 381
josta ulkoiset	-8 140	-9 169
josta sisäiset	-626	-212
Toimintakate	-6 101	-7 281
Rahoitus		
Toimintatuotot	89 032	90 676
Toimintakulut	0	0
Toimintakate	89 032	90 676
Rahoitustuotot	-5	7
Vuosikate	89 027	90 683

5.7 Kuntien osuudet kuntamaksuihin vuonna 2019 ja 2020

Kunta	pth		esh				mtt + pp				yhteensä				Muutos			
	%osuus		eurot		%osuus		eurot		%osuus		eurot		%osuus		eurot		Muutos	Muutos
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	€	%
Forssa	55,8	55,9	8 585	9 101	55,7	57,2	10 495	9 557	64,0	64,2	3 445	3 622	56,9	57,7	22 525	22 279	-245	-1,09
Humppila	6,7	7,0	1 037	1 137	7,2	6,0	1 350	998	5,7	5,7	306	320	6,8	6,4	2 693	2 455	-238	-8,83
Jokioinen	14,3	13,5	2 195	2 191	13,7	13,7	2 589	2 283	13,3	12,4	717	699	13,9	13,4	5 501	5 173	-328	-5,97
Tammela	16,6	16,8	2 555	2 738	18,4	18,2	3 469	3 038	13,7	13,2	736	745	17,1	16,9	6 760	6 521	-239	-3,54
Ypäjä	6,6	6,8	1 013	1 107	5,0	5,0	945	841	3,4	4,5	183	254	5,4	5,7	2 141	2 202	61	2,87
Yhteensä	100,0	100,0	15 385	16 274	100,0	100,0	18 849	16 716	100,0	100,0	5 386	5 640	100,0	100,0	39 620	38 631	-989	-2,50
Somero			350	357											350	357	7	2,00
osuus omista kuntamaksuista		42,1				43,3				14,6				100,0				

	shp		oma ulkopuolinen								sop. ohjaus kaikki yhteensä				Muutos			
	%osuus		eurot		Muutos	Muutos	%osuus		eurot		Muutos	Muutos	%osuus		eurot		Muutos	Muutos
	2019	2020	2019	2020	€	%	2019	2020	2019	2020	€	%	2019	2020	2019	2020	€	%
Forssa	51,7	52,4	12 317	13 156	839	6,81	50,8	63,9	508	639	131	25,8	54,8	55,7	35 350	36 074	725	2,05
Humppila	7,5	6,9	1 783	1 735	-48	-2,69	8,6	5,9	86	59	-27	-31,4	7,1	6,6	4 562	4 249	-313	-6,86
Jokioinen	14,1	14,6	3 370	3 680	310	9,20	9,8	8,9	98	89	-9	-8,9	13,9	13,8	8 969	8 942	-27	-0,30
Tammela	19,6	19,5	4 681	4 888	207	4,42	7,0	5,7	70	57	-13	-18,9	17,9	17,7	11 512	11 466	-45	-0,39
Ypäjä	7,1	6,6	1 684	1 664	-20	-1,19	23,8	15,6	238	156	-82	-34,4	6,3	6,2	4 063	4 022	-40	-1,00
Yhteensä	100,0	100,0	23 835	25 123	1 288	5,40	100,0	100,0	1 000	1 000	0	0,00	100,0	100,0	64 455	64 754	299	0,46

	Shp:n jäsenmaksu *			Ensihoidon kuntamaksu			Sosiaalipalvelut				Sosiaalipalvelut + sopimusohjaus + shp + ensihoidon kuntamaksu			
	Muutos		Muutos %	Muutos		Muutos %	TA 2019 €	TAE 2020 €	Muutos €	Muutos %	Muutos		Muutos €	Muutos %
	2019	2020		2019	2020						2019	2020		
Forssa	298	348	16,78	712	791	11,10	25 525	27 415	1 890	7,40	61 587	64 280	2 694	4,37
Humppila	40	46	15,00	95	104	9,47	3 723	3 897	174	4,67	8 380	8 250	-130	-1,55
Jokioinen	92	106	15,22	219	241	10,05	7 358	7 452	94	1,28	16 546	16 635	89	0,54
Tammela	107	124	15,89	255	283	10,98	8 291	8 962	671	8,09	20 058	20 711	654	3,26
Ypäjä	41	48	17,07	98	110	12,24	3 831	3 994	163	4,25	7 992	8 126	135	1,68
Yhteensä	578	672	16,26	1379	1529	10,88	48 728	51 720	2 992	6,14	114 562	118 003	3 441	3,00

*Shp laskuttaa jäsenmaksun suoraan jäsenkunnilta.